

Liiketoimintakauppa ja valtiontuen takaisinperintä EU-oikeuden mukaan

Tässä muistiossa käsitellään liiketoimintakauppaa ja valtiontuen takaisinperintää EU-oikeuden mukaan, viittauksin EU:n tuomioistuinten relevanttiin oikeuskäytäntöön. Muistion perusoletus on seuraava:

Jos julkisyhteisön todetaan antaneen yritykselle EU-lainsäädännön mukaan kiellettyä valtiontukea *ja jos* valvontaviranomainen velvoittaa julkisyhteisön perimään tuen takaisin, *ja jos* yrityksen liiketoiminta on myyty kolmannelle osapuolelle, mahdollisuutta kohdistaa takaisinperintätoimet liiketoimintakaupassa ostajana olevaan kolmanteen osapuoleen määrittävät seuraavat EU-oikeudelliset periaatteet.

- o Takaisinperintä ei ole rangaistus, vaan yksityisoikeudellinen toimenpide, jolla pyritään palauttamaan aiempi markkinatilanne poistamalla valtiontuen aiheuttama kilpailun vääristymä (C-348/93 *Komissio v Italia*).
- o Takaisinperintä voidaan kohdistaa sellaiseen talouden toimijaan, joka on saanut kielletystä valtiontuesta etua. Etu voi eri tilanteissa jäädä alkuperäiselle tuensaajalle tai se voi siirtyä liiketoimintakaupan ostajaosapuolelle (C-305/89 *Komissio v Italia*). Jälkimmäinen vaihtoehto on mahdollinen erityisesti silloin, jos aikanaan myönnetyn valtiontuen katsotaan johtavan kilpailuetuun ostajalle ja sitä kautta kilpailun vääristymisen jatkumiseen (C-277/00 *Saksa v komissio*).
- o Kilpailuedun arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota liiketoimintakaupan ehtoihin ja erityisesti siihen, onko kauppaa pidettävä markkinaehtoisena. Markkinaehtoisuutta puolestaan voidaan arvioida esimerkiksi sen perusteella, perustuuko kauppa julkiseen tarjouskilpailuun, tai sen perusteella, mitä riippumaton ulkopuolinen asiantuntija arvioi liiketoimintakaupan kohteen arvoksi (C-214/07 *Komissio v Ranska*).

- Takaisinperinnän kohdistaminen uuteen omistajaan ei ole asianmukaista silloin, kun liiketoiminnasta maksettu kauppahinta on oikeassa suhteessa kaupan kohteen arvoon (C-305/89 *Komissio v Italia*, julkisasiamiehen ratkaisuehdotus).
- Tilanteessa, jossa liiketoimintakauppa toteutetaan alihintaisena (C-277/00 *Saksa v komissio*) tai jossa voidaan katsoa, että liiketoimintakaupan tarkoituksena on takaisinperinnän välttäminen (T-324/00 *CDA Datenträger Albrechts GmbH v komissio*), takaisinperintä voidaan kohdistaa alkuperäisen tuensaajan sijasta liiketoimintakaupan ostajaosapuoleen.
- Tilanteessa, jossa liiketoimintakauppa toteutetaan markkinaehtoisena, valtiontuesta saatu etu jää myyjäosapuolen hyväksi ja takaisinperintä voidaan kohdistaa tähän osapuoleen (C-390/98 *HJ Banks & Co Ltd v Coal Authority*).